וועטער:
קלאר און קיל

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

דאס אידישע וואָרט

The Israelite Daily Press

זון אויפגאנג — 7.21
זון אונטערגאנג — 5.2

מער פארשפרייט
אין די אידישע היימען פון מערב קאנאדע
ווי אלע אנדערע אידישע און ענגלישע
צייטונגען צוזאמען

Vol. 21, No. 249. Thur. Nov. 5, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. רעדאקציע יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דאנערשטאג כה' חשון, תרצ"ב.

THE NEW-YORK PUBLIC LIBRARY
NOV 11

שלאכטן צווישן כינעזער און יאפאנעזער. טרופן צעפלאקערן זיך

בריאן זאגט כינע האט דערפילט אלע פאר־דערונגען און יאפאן מוז זיך צוריקציען, אבער יאפאן רירט זיך ניט פון ארט

טאקיא, נאוו. 5.— שלאכטן צווישן כינעזער און יאפאנעזער טרופן און מאנדזשורע. האבן זיך צעפלאקערט נעכטן. עס ווערט אפיציעל באריכטעט, אז די יאפאנעזער האבן באראלגרען 15 סאלדאטן אין די שלאכטן. אבער בעת דער באריכט איז אפגעגעבן געווארן, זיינען נאך די שלאכטן אנגעגאנגען. דער שלאכט פראנט נעפינט זיך ניט ווייט פון ציציהאר, א וויכטיקער איינגבאן צענטער אויף דער מזרח־כינעזישער אייזנבאן, שוין אין מזרח־מנדזשוריע. דער שלאכט פארעפנטלאכט מיט דער אידישער אגענטור אין לאנד. אלפרעד סצע, כינעזישער פארטרעטער, האט אין א נאטיץ צו דער פעלקער ליגע - דערקלערט, אז יאפאן אנשטאט צו עוואקויירן מאנדזשוריע, דריינגט אריין אלץ טיפער אין לאנד.

טאקיא, נאוו. 5.— אין א נאטע וואס יאפאן גרייט צו אין ענטפער אויף בריאנס פארזיצער פונם ראט פון פעלקער ליגע, וועט יעפאנדערט ווערן דערקלערט, אז כינע האט אויס געפילט אלע שריט באדינונגען גע־שטעלט צו איר, און יאפאן וועט דער־פאר אויפגעפאדערט צו דערפילן איר צוואג צו דער ליגע און צוריקציען איר־דע טרופן פון מאנדזשוריע, אין די כינעזישע און יאפאנעזער טרופן אין מאנדזשוריע האבן זיך צעפלאקערט נעכטן. עס ווערט אפיציעל באריכט־טעט, אז די יאפאנעזער האבן באראלגרען 15 סאלדאטן אין די שלאכטן. אבער בעת דער באריכט איז אפגעגע־בען געווארן, זיינען נאך די שלאכטן אנגעגאנגען. דער שלאכט פראנט נע־פינט זיך ניט ווייט פון ציציהאר, א וויכטיקער איינגבאן צענטער אויף דער מזרח־כינעזישער אייזנבאן, שוין אין דער ספערע פון דעם סאוועטישן איינפלוס. ארום א ברייט איבערן גאנ־טייך, און ציט זיך אויף 8 מייל.

זשענעווע, נאוו. 5.— אין א נאטע וואס יאפאן גרייט צו אין ענטפער אויף בריאנס פארזיצער פונם ראט פון פעלקער ליגע, וועט יעפאנדערט ווערן דערקלערט, אז כינע האט אויס געפילט אלע שריט באדינונגען גע־שטעלט צו איר, און יאפאן וועט דער־פאר אויפגעפאדערט צו דערפילן איר צוואג צו דער ליגע און צוריקציען איר־דע טרופן פון מאנדזשוריע. אין די גרעניצן פון איר אייזנבאן אזוי שגיע, ווי די זיכערקייט דערלויבט עס.

אין דער נאטע צו יאפאן פארטרעט־טער ביי דער ליגע, ענקרישיטשי יאשי־זאווא, דערקלערט, אז דער יאפאן פון דער פעלקער ליגע האט גע־שטופט מיט 13 צו 1 פאר דער יאר פאבעזישער עוואקואציע פון מאנדזשור־ריע, און דער באשלוס אין נאך אין פר־לער מאראלישער קראפט.

דת. אלפרעד סצע, כינעזישער פאר־טרעטער, האט אין א נאטע צו דער פעלקער ליגע - דערקלערט, אז יאפאן אנשטאט צו עוואקויירן מאנדזשוריע, דריינגט אריין אלץ טיפער אין לאנד.

טאקיא, נאוו. 5.— אין א נאטע וואס יאפאן גרייט צו אין ענטפער אויף בריאנס פארזיצער פונם ראט פון פעלקער ליגע, וועט געפאדערט ווע־רען אז כינע זאל פריער פון אלץ אנער־קענען דעם אפמאך צווישן יאפאן און כינע געשלאסן אין 1925, איידער ווייט־דערדיקע פארהאנדלונגען ווערן אנגע־פירט.

פאליציסט פון ר. ק. מ. פ. איז זיכן יאָר צייט געווען אקטיזער מיטגליד פון קאָם. פארטיי

ביז 1928 האט קיינער ניט חושד געווען, אז ער איז א פאליציי שפיאן

איז געווען יאהן לאנג סעקרעטאר פון דעם רעדזשיינער ברענטפט פון דער פארטיי. און איצט איז ער אן עדות קעגן אנגעקלאגטע קאמוניסטישע פירער אין טאראנ־טא. — זאגט אז קאמוניסטן האבן באטראכט אויסזיכטן פון קאנאדעס אפשפאלטונג פון דער אומפעריע

טאראנטא, אנט., נאוו. 5.— פאר־דזשענט פון דער פארטיי אין דער דזשעינע־ראנטא האט נעכטן אריינגעבראכט אין אינפארמאציע געפראגן ביי הינער קאר־מוניסטן, איז עסעלוויין געווען דער סעקרעטאר פון דער הינער פארטיי־ניסטישער פאקטיי ווי א שפיאן פאר דער פאליציי, איז פון דייטשקאנאדער אפיטאם.

זייענדיק א מיטגליד אין דער פארר־טיי פון דערדזשיינע האט ער דארטן שווער געארבעט און איז געווען פאר־רעכנט פאר איינעם פון די רויטסטע פון די רויטע. ער איז אויסגעפאלן צו קאנוענשאפט און איז צוגעלאזט גע־ווארן צו אלע אינערלאכע באראטונגען.

זיינע באריכטן פלעגן ער שטייגער־הייט איבערשיקן צו דער מאונטעד פאָ־ליס אין דערדזשיינע. אונטער זיין נאָ־מען וו. עסעלוויין, האט ער געראט א סך פריינט צווישן די קאמוניסטן, און קיינער האט ניט חושד געווען, אז אט דער עקסטרעמיסט, דער סעקרעטאר פון דעם דערדזשיינער בראנטש פון דער פארטיי, איז עטוואס אנדערש ווי א גוטער קאמוניסט.

אין 1928 האט ער אבער באטערקט אז מען האט דערשטעמפט אין דער פאר־טיי וועגן זיין אמת'ער אנגעקערטקייט. מיט מאכנדיק קיין שהיות, האט ער זיך דאן גלייך צוריקגעזוינן פון דער פארטיי, וואו ער האט מער ניט גע־האנט זיין נוצלאך פאר דער פאליציי.

טאראנטא, אנט., נאוו. 5.— לויט די אינפארמאציעס געפראגן ביי הינע קאר־מוניסטן, איז עסעלוויין געווען דער סעקרעטאר פון דער הינער פארטיי־ניסטישער פאקטיי ווי א שפיאן פאר דער פאליציי, איז פון דייטשקאנאדער אפיטאם.

זייענדיק א מיטגליד אין דער פארר־טיי פון דערדזשיינע האט ער דארטן שווער געארבעט און איז געווען פאר־רעכנט פאר איינעם פון די רויטסטע פון די רויטע. ער איז אויסגעפאלן צו קאנוענשאפט און איז צוגעלאזט גע־ווארן צו אלע אינערלאכע באראטונגען.

זיינע באריכטן פלעגן ער שטייגער־הייט איבערשיקן צו דער מאונטעד פאָ־ליס אין דערדזשיינע. אונטער זיין נאָ־מען וו. עסעלוויין, האט ער געראט א סך פריינט צווישן די קאמוניסטן, און קיינער האט ניט חושד געווען, אז אט דער עקסטרעמיסט, דער סעקרעטאר פון דעם דערדזשיינער בראנטש פון דער פארטיי, איז עטוואס אנדערש ווי א גוטער קאמוניסט.

אין 1928 האט ער אבער באטערקט אז מען האט דערשטעמפט אין דער פאר־טיי וועגן זיין אמת'ער אנגעקערטקייט. מיט מאכנדיק קיין שהיות, האט ער זיך דאן גלייך צוריקגעזוינן פון דער פארטיי, וואו ער האט מער ניט גע־האנט זיין נוצלאך פאר דער פאליציי.

גאנדי גייט צום קעניג אין זיין „פול דרעס", וואס באשטייט פון א גאדטל און א שארף

לאנדאן, נאוו. 4. — מאהאטמא גאנדי איז הייטיק געווען פעסט אין זיין באשלוס צו טראגן זיינע לייוולי טעגע קלייידער ווען ער וועט גיין אין באקינגהאם פאלאץ צו זעהן דעם קע־ניג.

„וואלט אן ארימער מאן אין די פאראייניקטע שטאטן געביטן זיינע קלייידער צו זעהן פרעזידענט הואָר־ווער ?" — האט ער געפרעגט אין ענטפער אויף א פראגע צי וועט ער לבבור קעגן דזשארדזש אנטאן אן אנצוג און א ציילינדער ווען זיין מאר־עסטעט וועט אים אויפנעמען מארגן (היינט).

ווען מען האט אים געזאגט, אז אן ארימער מאן אין די פאראייניקטע שטאטן וואלט געביטן זיינע קלייידער צו זעהן דעם פרעזידענט, אויב ער וואלט נאר געהאט אן אנדער אנצוג, האט גאנדי געענטפערט:

„איך בין אן ארימער בעטלער און איך האב ניט קיין קלייידער חוץ מיינע לייוולטעגע וועלכע האבן איין אויסזעען.

גאנדי האט אויף געזאגט, אז אזוי ווי ער איז אן אפיציעלער גאסט פון דער רעגירונג וועט זי אים סטמאם פארזארגן מיט אן אוטומאביל צו פארן צום קעניגלאכן פאלאץ.

„עס איז צייט", האט גאנדי גע־זאגט מיט א געלעכטער, „אז די רע־גירונג זאל מיר עפעס גבן".

אכט פארוואונדעט אין צוזאמענשטויס

לואיס קעסטנער, לאכט פאמיליע, סי. פ. טריינאר, דזק ניומאן און פרוי פארוואונדעט אין צוזאמענשטויס צווי־שען אוטומאביל און טראק ארום סט. נארבערט. — איינעקע פארוואונדעטע אין ערנסטער לאגע

אכט פערזאן זיינען פארוואונדעט געווארן אין א צוזאמענשטויס צווישן אן אוטומאביל און א טראק לעצטן אוונט, 2 פון זיי ערנסט.

דער אומגליק האט פאסירט אויפן עטערסאן טראקס, ניט ווייט פון סט. נארבערט, נאך 6 אויינער אוונט.

די פארוואונדעטע זיינען:

לואיס קאסטנער, מאריס, מאנ., 19 יאר אלט, צעשפאלטענער שארבן, לאגע קריטיש.

דזשולי־אאס לאכט, סט. דזשין, 44 יאר, צעשפאלטענער שארבן. לאגע א שווערע.

אלבערט לאכט, זיין זון, 22, לאגע גאנץ גוט.

מארטא לאכט, זיין טאכטער, 20, הייפט און ארם וואונדן, לאגע צופרידנ־ שטעלנד.

אנא לאכט, זיין צווייטע טאכטער, 16, צעשניטן א האנט.

סי. פ. טריינאר, סט. וויטאל, 49, פון פארוואונדעט, לאגע גוט.

מר. און מרס. דזק ניומאן, פון ראָ־ענפעלד, מאנ. לייטבט וואונדן.

טשארלס טריינאר, מיט וועלכן מר. און מרס. ניומאן זיינען געפאהרן, האט געפרוווט א טראק אין דער צפון ריכ־טונג און האט אנגעיאגט א וואגן מיט חיי. ער האט זיך אפגעקערעוועט און א זייט און האט זיך אנגעשטויסן מיט שטארקער קראפט אן אן אוטומאביל וואס איז געקומען פון דער אנדער ריכ־טונג, איז וועלכן ס'איז געווען די לאכט פאמיליע און קאסטנער.

אויפגעקליבן די פארוואונדעטע אין דער נעמען פון הארי אויפנאקן, פון וועלכע ער האט איינע דערפילט גלענצנדע, איינע אויגן, איינער אין ער איינגאנצן דורכגעפאלן.

דער לאפאיטאליזם האט גערארפט פארגעסערן די פארברעכן, און דאס האט ער דערגרייכט אין דער גרעסטער מאס. ער האט די פארברעכן סיסטעמ־אטיז גמבוקיקט, אז מען וואלט גע־קאנט אראט און אין דער לאנד. אין אויפ־דערשטן אין דער אין דעם נעראנטקן־ נאנג פון אונזערע „חשבערע שיכטן"

נאך נאר ניט לאנג צוריק איז דער אריסדרוק „קאפיטאליסטישע לעגערע" ניט געווען אנערקענט. און אונזערע צייטונגען, וועלן זיי פלעגן בריינגען אויסצוגן פון קאמוניסטישע הערעס וועגן קאפיטאליסטישע מלוכות, פלעגן איינשפרינען דאס וואָרט „קאפיטאליס־טישע" אין פרעמד־צייכנס, צו ווייזן, אז זיי גלויבן ניט אין אזא זאך, אז עס זיינען דא קאפיטאליסטישע מלוכות.

דער שווערער קריזיס האט אבער נעווייזט אמזיינינסטנס אויף אזוי־פיל, אז מען האט אנגעהויבן שענ־רייזן וועגן דעם קאפיטאליזם, און אפילו וועגן זיינע חסרונות, און עס רייזן איצט פון דעם די „פיינסטע" און „לייטישסטע" מענשן, — קאפי־טאליסטן, קאנסערוואטיווע קאפאנ־מיסטן, וויינשאפטסלייט און געלערנ־טע.

און מען רעדט שוין וועגן דעם אפי־לו אין אזא אנשטענדיקן אין לייטישן קאלערזיש, ווי דער וועסלי, — און ניט נאר מען רעדט, נאר מען משפט. פאר־משפט און מען ווארנט דעם קאפיטאָ־ליזם: „אדער דו גייסט אריינ אויף דעם ריכטיקן וועג, אדער דו נעמסט איין א מיתה משונה!"

נאטירלאך איז דאס א פריינטלאָ־כע ווארנונג, מיטן צוזעץ צו העפלן אים אריינסקריכן פון דער בלאטע. אבער ס'איז א צייכן פון דער צייט, אז אפילו פריינט אנערקענען, אז ער איז אריינגעקראכן אין א בלאטע.

* * *

פראפ. מאפיט מיינונג איז, אז דער קאפיטאליזם האט פאר זיך גע־האט דריי אויפגאבן, פון וועלכע ער האט איינע דערפילט גלענצנדע, איינע אין ער איינגאנצן.

דערגעפאלן.

דער קאפיטאליזם האט גערארפט פארגעסערן די פארברעכן, און דאס האט ער דערגרייכט אין דער גרעסטער מאס. ער האט די פארברעכן סיסטעמ־אטיז גמבוקיקט, אז מען וואלט גע־קאנט אראט און אין דער לאנד. אין אויפ־דערשטן אין דער אין דעם נעראנטקן־ נאנג פון אונזערע „חשבערע שיכטן"

נאך נאר ניט לאנג צוריק איז דער אריסדרוק „קאפיטאליסטישע לעגערע" ניט געווען אנערקענט. און אונזערע צייטונגען, וועלן זיי פלעגן בריינגען אויסצוגן פון קאמוניסטישע הערעס וועגן קאפיטאליסטישע מלוכות, פלעגן איינשפרינען דאס וואָרט „קאפיטאליס־טישע" אין פרעמד־צייכנס, צו ווייזן, אז זיי גלויבן ניט אין אזא זאך, אז עס זיינען דא קאפיטאליסטישע מלוכות.

דער שווערער קריזיס האט אבער נעווייזט אמזיינינסטנס אויף אזוי־פיל, אז מען האט אנגעהויבן שענ־רייזן וועגן דעם קאפיטאליזם, און אפילו וועגן זיינע חסרונות, און עס רייזן איצט פון דעם די „פיינסטע" און „לייטישסטע" מענשן, — קאפי־טאליסטן, קאנסערוואטיווע קאפאנ־מיסטן, וויינשאפטסלייט און געלערנ־טע.

און מען רעדט שוין וועגן דעם אפי־לו אין אזא אנשטענדיקן אין לייטישן קאלערזיש, ווי דער וועסלי, — און ניט נאר מען רעדט, נאר מען משפט. פאר־משפט און מען ווארנט דעם קאפיטאָ־ליזם: „אדער דו גייסט אריינ אויף דעם ריכטיקן וועג, אדער דו נעמסט איין א מיתה משונה!"

נאטירלאך איז דאס א פריינטלאָ־כע ווארנונג, מיטן צוזעץ צו העפלן אים אריינסקריכן פון דער בלאטע. אבער ס'איז א צייכן פון דער צייט, אז אפילו פריינט אנערקענען, אז ער איז אריינגעקראכן אין א בלאטע.

* * *

פראפ. מאפיט מיינונג איז, אז דער קאפיטאליזם האט גערארפט אין אט די קראנקהייטן זיינען אנגע־נישע אין לינן אינם סאמע תוך פונם קאפיטאליסטישן סיסטעם.

ער מיינט, אז דאס זיינען לאפאלע קראנקהייטן, וואס קאנען אויסגע־היילט ווערן.

ער מאכט זיינע דיאגנאזן מיט דער חילף פון סטאטיסטישע ציפערן, ער ניט מיינונגען פון דאקטוירים און ניט צו זיינע אייגענע רעצעפטן, ווארפן דארפן, ליט זיין מיינונג, הייל די פארשיידענע באטרעפנדיקע שוואכ־קייטן.

דער חולה מוז אבער אנערקענען אליין זיינע קראנקהייטן און איינזוי־ליקן אריינצונעמען די ביטערע פילן וואס ער שלאגט פאר און וואס אנדע־רע דאקטוירים רעקאמענדירן.

און אז ניט ?? דאן איז זיין גורל פאר'חתמ'ט: ער מוז פארניכטעט ווערן.

איר זעט ? — סאוועט רוסלאנד...

„מיר דארפן ניט איבערנעמען איר רעזולטן, אבער ס'איז דא וואס צו לער־נען פון איר".

* * *

די דערשיינונג פון פראפ. מאפיט און פון אנדערע זאגן שוין אליין ערות, אז דער קאפיטאליזם חויבט אן שפי־רען זיין קראנקהייט.

צי וועט ער זיין א בעל־תכלית און וועט הערן די וואָרנונג, אדער ער וועט הוליען אזוי לאנג, ווי עס לאזט זיך נאר, — „עס און טרינק ווייל מארגן וועלן מיר שטארבן". — און דעם חיינגט אפ זיין וויטערדיקע עקזיס־טענץ.

וועט ער ווערן א בעל־תשובה, און וועט אריף אויף „א שטריינגער דרי־טע", דאן קריגט ער א געלעגנהייט צו עקזיסטירן נאך א היבשע צייט, כאטש ער וועט סוף כל סוף, ווי איך גלויב, ניט אויסמיידן די אפעראציע.

הערט ער ניט די וואָרנונג פון זיי־נע אייגענע דאקטוירים, דאן...

— ווי פראפ. מאפיט האט געזאגט...

אייזנבאן ארבעטער צוריק ביי דער ארבעט

ערמאנטאן, אלטא, נאוו. 5. — די קאנאדער נאציאנאלע אייזנבאן, האט צוריק גערופן צו דער ארבעט איבער 100 ארבעטער, א סך פון זיי וועלכע זיינען אפגעלייגט געווארן מיט א יאר צוריק און מער. ווי א רעזולטאט פון א פארגרעסערונג אויף פופציג פראצענט אין דער תפוסה טראנס־פארטאציע.

די סי. פי. אר. האט אויך צוריק גערופן א צאל ארבעטער פאר דער זעלבער אורזאך.

פראנעס פון אנגעקלאגטן אין מארד פון איב לעווינסאן געעפנט אין הינן געריכט

דער פראצעס פון אלפרעד הענ־דערסאן, אן אינדיאנער, אנגעקלאגט אין דערמאדרן יולי 14טן אייב לע־ווינסאנען, פון קענאגא, אנט., א פר־טערווארנ סוחר. — איז געעפנט גע־ווארן הינן געשווארנעם געריכט פון א פארזיצער פון דריי אמט'ער אנגעקערטריכטן. מיט מאכנדיק קיין שהיות, האט ער אויסגעקליבן געווארן.

נאכדעם ווי ע. דזש. טאמאס, פראָ־קוראר, האט דערציילט וועגן די באָ־קאנטע אומשטענדן פון לעווינסאנס טויט, האט פיליפ סי. לאק, פארטיי־דיקער פונם אנגעקלאגטן ווי א פאר־טרעטער פונם אינדישן דעפארטמענט, פאראלאנגט אז די דזשורי זאל אפנע־פירט ווערן צום פלאץ פונם מארד אין סט. באניפיסער געגנט און באַ־קענען זיך מיטן ארט. דער געריכט האט איינגעשטימט צו דער פארד־רונג.

ד. ג. אדאמס, א סי. עו. אר. קאנ־דוקטאר, איז געווען דער ערשטער עדות. ער האט געפירט דעם סי. עו. אר. צוג פון פארט פרענסעס קיין ווי־ניפעג יולי 14טן, און ער צדדיינקט, אז אויפן צוג איז געווען אן אינדיאנ־ער פאסאזשיר. ער קאן אבער הענ־דערסאגען ניט דערקאנען אויף זיין כער.

בעת דער עפענונג פונם פראצעס איז אין געריכט געזעסן ניט ווייט פון דעם אנגעקלאגטנס שטול הער־דערסאגס פרוי און זייער עופה'לע.

—(::)—

פאלעסטינער מאטאר סטרייק ווידקזאם

ירושלים, נאוו. 5 (איטא).— דער פאלעסטינער מאטאר סטרייק גייט אן רואיק און אן אינצידענטן. ער האט ארומגעכאפט גלייך אלע אידישע און אראבישע מאטאריסטן, מיטן אויסנאם פון א קליינער אראבישער פירמע אין ירושלים.

די „איטא" איז אינפארמירט, אז דער אידישן־אראבישער פראנט אויפ סטרייק איז ערגעץ ניט געבראכן, און די יוניאן האט נעגנג געלט אנצופירן דעם סטרייק אפילו פאר דריי חדשים ביז די רעגירונג וועט אנגענומען די רע־קאמענדאציעס פון דער אויספארשונג קאמיטיע וועגן ענדערונגען אין "ליי־סענס" צאלונגען און אנדערע שטייערן.

20 אידישע ארבעטס־לאזע פארוואונדעט אין חדרה

ירושלים, נאוו. 5 (איטא).— צוואנ־ציק פארוואונדעט געווארן, פינף פון זיי שרנסט, און פיר זיינען ארעסטירט גע־ווארן אין א העמאנסטראציע פון אידי־שע ארבעטסלאזע דא.

די ארבעטסלאזע האבן ארומגערינ־געלט די אראבישן געטרטנער וואו אר־בער זיינען באשעפטיקט, פאדערנדיק ארבעט און שרייענדיק: „מיר האבן ניט וואס צו עסן און וואוהין צו גיין!" די לאקאלע פאליציי, פארשטארקט פון בריטישע פאליציסטן, האבן אטאקירט די דעמאנסטראנטן מיט שטעקנס און צעטרייבן זיי.

800 האבן דורכגעפירט א פראטעסט פארזאמלונג אין הויז פון ועד, פארדא־מענדיק אויף דעם שארפסטן אופן די האנדלונג פון דער פאליציי אין פון די פאלאנטארן.

ד"ר. גאטליב שטיין דערווייל־ט פרעזיד. פון פראגער קהלה

פראג, נאוו. 5 (איטא).— דר. גאט־ליב שטיין איז לעצטן וואך דערווייל־ט געווארן פרעזידענט פון דער הינער קהלה. דר. שטיין וועט פארנעמען דאס פלאץ פון דעם פארשטארבענעם לודוויג זינגער. ער איז דערווייל־ט געווארן מיט 15 צו 9 שטימען נאך א שטורעמדיק קער ציצונג פון דער קהלה.

(::)

פראגער אפענהיימער אנגעקו־מען אין ארץ ישראל

ירושלים, נאוו. 5 (איטא). — פרא־פעסאר פראגער אפענהיימער, דער באר־ימטער דייטש־אידישער עקאנאמיסט, איז אחרי אנגעקומען אויף א ליינגען באזוך. פראפ. אפענהיימער, וועלכער וועט דא בלייבן א האלב יאר צייט, האט ניט לאנג צוריק געשאנקען דעם חעברייאישן אוניווערסיטעט 2,000 בענדער פון זיינע, וויסנשאפטלאכע זאמלונגען.

פראפ. אפענהיימער וועט דא האלטן לעקציעס "מענן קאפיטאליזם און קא־מוניזם", וואס איז דער נאמען פון זיין נייסטן בוך, וואס וועט אינגיז אויס־געגעבן ווערן.

נייער פירער פון דער ברי־טישער ליבעראלער פארטיי

סער הערבערט סעמועל

„ה. י. ווייל־דער הויבט אויף הרב זלאטניקס טונקעלן פארהאנג"

א דערקלערונג און ענטפער צו הרב זלאטניקס „צייער תקופה"

מארגן — פרייטאג, דעם 6טן נאוועמבער

אין

„דאס אידישע וואָרט"

פויליש רעגירונג ניט ארויס שטריינגע וואָרנונג צו די אנטיסע־מיטישע סטודענטן

די סטודענטן זעצן אבער פאר די אטאקעס אויף אידן. — וואַרשעווער אינזווערסיטעט אויך געשלאסן

וואַרשע, נאוו. 5 (איטא). — א שטריינגע וואָרנונג קעגן דעם וואסקע־דיקן אנטיסעמיטיזם אין די אינזווער־סיטעטן, סטראשעניריק מיט די שווער־סטע שטראפן מיטלן, די וואס פאר־אורזאכן ראיאטן, איז אריסגעגעבן גע־ווארן פון דער רעגירונג, בעת די פאר־וואלטונג פון דעם וואַרשעווער אונ־ווערסיטעט האט באשלאסן צוליב די אנטיסעמיטישע אומרוען צו שליסן צייטווייליק דעם אנשטאלט.

די אנטיסעמיטישע סטודענטן האבן זיך אבער דערווייל ווייניק וואס אפ־געשראקן פאר די דראהונגען, און נעכ־טן זיינען פארגעקומען גייע אזוינע־לע שטויסן מיט די אידישע סטודענטן און די אנטי־אידישע אטאקעס הערן ניט אויף.

די ארטמיראליטעט האט געהאט צו־נעמען ניט צו באשטראפן קיינעם פאר זייער באטייליקונג אין די אנטי־רוען אין אטלאנטישן פלאט, די 24 זיינען אבער באשטראפט געווארן אויף קלאגען פון ברוף פון דיסציפלין שוין שפעטער, ווען דער פלאט איז שוין נעקומען צוריק אין האפן. זיי זיינען איצט אפגעזאגט געווארן מיט דער דערקלערונג, אז „זייערע דינסטן אין דעם קריגס־פלאט זיינען מער ניט נויטיק".

—(::)—

נאצ. פאנד זאמלונג זונטאג

זונטאג, דעם 8טן נאוועמבער וועט פארקומען די מאנטאלאכע זאמלונג פון די נאציאנאל פאנד פושקעס. דעם זעלבן טאג וועט מען אנומגיין זאמ־לען דאס געלט וואס מען האט פאר־שפאנט צאלן דעם יום־כפור לאנד פאנד אין ארץ־ישראל.

ליאד דזשארדזש ציט זיך צוריק פון ליבע־ראלער פירערשאפט; סער הערבערט סע־מועל פארנעמט זיין פלאץ

לאנדאן, נאוו 5. — סער הערבערט סע־מועל, פירער פון אין פליגל פון דער אלטער פארטיי, וועלכע האט זיך אפ־געריסן פון איר פירערשאפט, האט לאיד דזשארדזש געשריבן, אז ער ווייל ניט לויפן פאר קיין פארטיי אמט.

מען גלויבט, אז די קליינע לאיד דזשארדזש גרופע וועט זיצן אויף די ביינקלאך פון דער אפאזיציע אין דעם נייעם פארלאמענט.

אין זיין בריוו דריקט ער אויס זיין באדויערן וואס ער קאן ניט אנווענד זיין ביי א פארזאמלונג וועלכע ער באצייכנט אלס "בלויז א סעקציע פון די ליבעראלע מיטגליידער דערווייל־ט דעם פארלאמענט".

פאראיינס ווידער אויף יאפאן צוריקציען זיך פון מאנ־דזשוריע

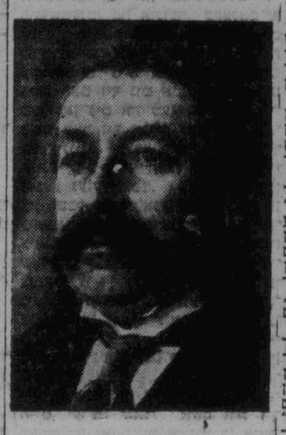

אריסטיד בריאן
פארזיצער פון פעלקער ליגע

אכט פארוואונדעט אין צוזאמענשטויס

לואיס קעסטנער, לאכט פאמיליע, סי. פ. טריינאר, דזק ניומאן און פרוי פארוואונדעט אין צוזאמענשטויס צווי־שען אוטומאביל און טראק ארום סט. נארבערט. — איינעקע פארוואונדעטע אין ערנסטער לאגע

אכט פערזאן זיינען פארוואונדעט געווארן אין א צוזאמענשטויס צווישן אן אוטומאביל און א טראק לעצטן אוונט, 2 פון זיי ערנסט.

דער אומגליק האט פאסירט אויפן עטערסאן טראקס, ניט ווייט פון סט. נארבערט, נאך 6 אויינער אוונט.

די פארוואונדעטע זיינען:

לואיס קאסטנער, מאריס, מאנ., 19 יאר אלט, צעשפאלטענער שארבן, לאגע קריטיש.

דזשולי־אאס לאכט, סט. דזשין, 44 יאר, צעשפאלטענער שארבן. לאגע א שווערע.

אלבערט לאכט, זיין זון, 22, לאגע גאנץ גוט.

מארטא לאכט, זיין טאכטער, 20, הייפט און ארם וואונדן, לאגע צופרידנ־שטעלנד.

אנא לאכט, זיין צווייטע טאכטער, 16, צעשניטן א האנט.

סי. פ. טריינאר, סט. וויטאל, 49, פון פארוואונדעט, לאגע גוט.

מר. און מרס. דזק ניומאן, פון ראָ־ענפעלד, מאנ. לייטבט וואונדן.

טשארלס טריינאר, מיט וועלכן מר. און מרס. ניומאן זיינען געפאהרן, האט געפרוווט א טראק אין דער צפון ריכ־טונג און האט אנגעיאגט א וואגן מיט חיי. ער האט זיך אפגעקערעוועט און א זייט און האט זיך אנגעשטויסן מיט שטארקער קראפט אן אן אוטומאביל וואס איז געקומען פון דער אנדער ריכ־טונג, איז וועלכן ס'איז געווען די לאכט פאמיליע און קאסטנער.

שטערבלאכקייט איז געפאלן אין די שטאטן און קאנאדע אין די קריזיס יארן

טאראנטא, נאוו. 5. — די לע־בענס פארזיכערונגס סטאטיסטיק ציינן, אז דאס יאר 1931 האט געהאט זייער א נידעריקע שטערבלאכקייט אין קאנאדע און אין די פאראייניקטע שטאטן, כאטש ס'איז געווען עטוואס העכער ווי אין 1930, וואס האט גע־שלאגן א רעקארד אין נידעריקער שטערבלאכקייט פאר אלע יארן.

די שטערבלאכקייט אין קאנאדע און אין די פאראייניקטע שטאטן פאר דעם יאר איז געווען 9.1 פער טויז־ענט, אן ערד אויף 1 פראצענט הע־כער ווי אין 1931.

די שטערבלאכקייט פון הארץ פע־לערן איז געווען אויף 2 פראצענט העכער ווי אין 1930, דערפאר איז די טובערקולאזיס שטערבלאכקייט גע־פאלן צו א רעקארד מינימום פון 77 פער הונדערט טויזנט פאר די לעצטע צען חדשים, — מיט 5.9 פראצענט וויניקער ווי לעצטן יאר.

די שטערבלאכקייט פון דיפטעריע איז באזונדערס געפאלן דאס יאר, — אויף נאנצע 34.6 פראצענט. אבער די שטערבלאכקייט פון דיאבעטעס (צוקער קראנקהייט) איז באדייטנד געוואקסן, און דאס זעלבע איז אויך מיט קאנסער, וואס איז געוואקסן אויף פינף פראצענט און פארגלייך מיט דעם פארגאנגענעם יאר.

פאלעסטינער ארבעטס־לאזע אין חדרה

פאראיינס פון דער ברי־טישער ליבעראלער פארטיי

פאליציסט פון ר. ק. מ. פ. איז זיכן יאָר צייט געווען אקטיזער מיטגליד פון קאָם. פארטיי

אכט פארוואונדעט אין צוזאמענשטויס

פראנעס פון אנגעקלאגטן אין מארד פון איב לעווינסאן געעפנט אין הינן געריכט

שטערבלאכקייט אין די שטאטן און קאנאדע אין די קריזיס יארן

פאלעסטינער מאטאר סטרייק ווידקזאם

פאראיינס פון דער ברי־טישער ליבעראלער פארטיי

ליאד דזשארדזש ציט זיך צוריק פון ליבע־ראלער פירערשאפט; סער הערבערט סע־מועל פארנעמט זיין פלאץ

פויליש רעגירונג ניט ארויס שטריינגע וואָרנונג צו די אנטיסע־מיטישע סטודענטן

24 אפגעזאגט פון כריטישן פלאט

לאנדאן, נאוו. 5. — אין פארבינ־דונג מיט די אטאכען פון זיינע פארברעכער אינם בריטישן פלאט אין עגיפטן אויף געשיטעע רוח, זיינען פיר־אר־צוואנציג מאט־ראסן אפגעזאגט געווארן פאר ברעכן די דיסציפלין.

בריאן זאגט כינע האט דערפילט אלע פאר־דערונגען און יאפאן מוז זיך צוריקציען, אבער יאפאן רירט זיך ניט פון ארט

ד"ר. גאטליב שטיין דערווייל־ט פרעזיד. פון פראגער קהלה

פראגער אפענהיימער אנגעקו־מען אין ארץ ישראל

איינקונפט פון נאצ. פאנד אין טשעכאסלאוואקיע געפאלן

נייער פירער פון דער ברי־טישער ליבעראלער פארטיי

ליאד דזשארדזש ציט זיך צוריק פון ליבע־ראלער פירערשאפט; סער הערבערט סע־מועל פארנעמט זיין פלאץ

פאראיינס פון דער ברי־טישער ליבעראלער פארטיי